

„Slov. gospodar“ povečamo z gospodarsko prilogo!

V letu 1938 stopa »Slov. gospodar« povečan za lepo in praktično gospodarsko prilogo na osmih straneh. Strokovnega in stanovskega čtiva bo tu za vse panoge kmetijskega gospodarstva, kot za vinarstvo, sadjarstvo, vrtnarstvo, poljedelstvo, živinorejo, gozdarstvo itd.

V teh prilogah bomo tudi obravnavali vsa važna vprašanja gospodarskega značaja, česar dosedaj še ni bilo. Razgledovali se bomo tudi po načinu kmetovanja v drugih krajih.

Sprejemali bomo tudi strokovne prispevke naših izkušenih kmetijskih gospodar-

jev in vabimo že danes vse, ki imajo bogate izkušnje pa volje, da bi jih tudi svojim tovarišem zaupali, da nam pošiljajo prispevke za to gospodarsko prilogo. Posebno vabimo še vse mlade gospodarje, absolvente kmetijskih šol, ki so naša avantgarda v zboljšanju našega kmetijskega gospodarstva, da sodelujejo pri tej prilogi.

Priloga bo brezplačna in jo bo vsak mesec dobival vsak naročnik »Slovenskega gospodarja«.

Prosimo tudi, da si vsi prilogo shranjete, ker vam bo v stalno korist!

Razne novice.

Vse cenjene dopisnike in oglaševalce

opozarjamo, da bomo naslednjo številko

»Slov. gospodarja« zaključili zaradi praznika 8. decembra že v soboto 4. decembra,

»najnovejše« pa v ponedeljek 6. decembra.

Popravljam. V predzadnji številki smo prinesli poročilo o požigu v Pleterjah pri Sv. Lovrencu leta 1934. V naši notici imenovani Franc Pleteršek je bil ob požaru od neke strani osumljen, a hitro izpuščen. Zdaj so pa orožniki prijeli in zaprli kmeta Ivana Klanjšeka in ima sodna preiskava besedo.

Molitev v spravo za bogokletje na lepih podobah objavljena se dobi v prodajalnah Tiskarna sv. Cirila. Cena je 28 din za 100 komadov. Priporočamo čč. župnim uradom, da si isto naročijo!

Blasnikova »Velika Pratika« za leto 1938 je izšla in se razpošilja za ceno 5 din za vsak komad. Naročila na tiskarno J. Blasnika nasl., Ljubljana, Breg št. 10-12, in se dobi tudi v trgovinah. To je najbolj priljubljeni in najbolj razširjeni slovenski ljudski koledar že od nekdaj. 1447

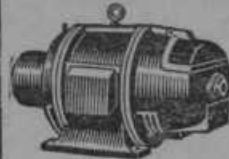
Obžalovanja vredni slučaji.

Okraden gostilničar. V noči je bilo vlomljeno v Gosposki ulici v Mariboru v gostilno g. Karla Drogenika. Vlomilec je odnesel 5000 din gotovine.

Po dveh mesecih pojasnjen vlom. Radi pijančevanja in razsipanja z denarjem je mariborska policija vtaknila pod ključ Fr. Železnika, delavca iz Šmarja, in delavca Ludovika Ozimiča iz Peker. Ko so ju na policiji preiskali, so dobili pri Železniku 4000 din. Železnik se je izgovarjal, da si je te jurje zaslužil s tihotapstvom, kar pa mu oblast ni verjela. Na podlagi tiralice, ki je bila izdana proti Železniku, so dognali orožniki, da j. bilo 31. oktobra vlomljeno v Žalcu pri gostilničarju Senici. Vlomilec je odnesel ročno blagajno z 12.000 din, nekaj avstrijskih srebrnih kron ter drobiž. Sedaj so doznali, da je odnesel zgoraj omenjeno blagajno v odsotnosti gostilničarke Železnik, medtem ko je Ozimič stražil.

Na davkarji okradena posestnica. Na davkarji v Ptujju je nekdo sunil posestnici

DOBAVLJA-POPRAVLJA

motore
vseh vrst električnih strojev
Domača tovarna
IVAN PASPA I SINOVI
Zagreb, Koturaška 69

Urši Pihler iz Levanjev v Slov. goricah torbico z 2400 din.

Izpred sodišča.

Obsodba radi roparskega napada. Zidar Gustav Bratec in njegov prijatelj Franc Hari sta se podala 8. avgusta na večer v neko krčmo v Mariboru na Tržaški cesti. Hari se je odpeljal proti Kamnici, medtem ko je čakal Bratec nanj v gostilni. Ko se je napil, se je začel bahati in je kazal krčmarju in drugim pivcem denar. Krog polnoči se je vrnil prijatelj in oba sta se podala proti domu. Kakor hitro je stopil Hari iz gostilne in se je ukvarjal s svojim kolesom, sta ga napadla dva neznanca ter sta ga tepla, da mu je padel z glave klubuk. Koj zatem je priskočil napadencu na pomoč prijatelj Bratec. Tudi njega sta napadalec podrla na tla, mu iztrgala listnico z 830 din in sta zginila s Harijevim klubukom v noč. Kot storilca sta bila izsledena in sta dajala pred mariborskim ok. sodiščem odgovor 26. novembra 25 letni delavec Rudolf Teršavec in njegov 26 letni prijatelj Franc Kaiser, ključavničar, oba iz Maribora. Pred sodniki je Teršavec priznal krivdo in je izpovedal, da je Kaiser nedolžen. Teršavec je bil obsojen na tri leta, Kaiser pa oproščen.

Slovenska Krajina

Sobota. »Murska Krajina« je bila tako veliko-
dušna, da je priobčila članek »Nove dobe« iz Celja, v katerem razlaga politično borbo v slovenskem delu JRZ. Ne vemo, koliko to naše ljudi

O kipu Matere božje v Montseratu

Troje slavnih romarskih božjih potov v Španiji: Madona del Pilar v Sarogosi, Madona del Carmen v Sevilii in Santiago de Compostela je v rokah nacionalistov. Le slavni samostan Montserrat, ki je tudi slavna božja pot v provinci Barcelona in ki je sredi katalonskih gora, je v rokah rdečih. Angleški list »Universe« je zdaj zvedel, da so rešili že tisoč let stari kip Matere božje v Montseratu; doslej so splošno mislili, da so ga rdeči pri zasedbi samostana odnesli. A pred petimi leti, ko se je v Španiji začel komunizem bolj in bolj širiti, so menili naredili kopijo slavnega kipa in so ga tedaj, ko je bila

Zakopano zlato. 7

Saj komaj še ve, kaj se je zgodilo. Nekaj je bilo, je jo zbudilo, nekaj, da je počilo ali udarilo. Potem je vrgla obleko nase, kar je je bilo ravno pri roki, in je planila k oknu, ker je začula ropotanje zunaj... Vtem se je že vse zamajalo in se je jelo udirati in s hriba sem je pritisnilo s tako neznansko silo, da že ni mogla več k durim. Nato pa je bilo dolgo vse tiho in temno okoli nje.

Dolgo — dokler ni nekdo zaklical: »Anica!»

Tine, ljubi Tine — zdaj je vse dobro!

Dobre četrt ure pozneje je ležala Anica pri svoji materi v Gradiški izbi, stara dekla pa jima je nanosila vsega, kar bi jima naj bilo pomagalo proti prestanemu strahu.

»Dobro je,« je dejala stara vsakokrat, ko je prišla po stopnicah dol v lopo, kjer sta sedela Tine in Ožbolt vsa v skrbeh.

Tine pa se vendarle ni mogel pomiriti. Nekaj ga je grizlo in razburjalo, tako da nazadnje ni mogel več strpeti. Iti mora in prepričati se, kaj je hrib razneslo...

»Čuj, ti, Ožbolt, ulezi se malo tja za peč,« je dejal Ožboltu, »jaz moram še po opravku.«

Niti počakal ni, da bi mu bil oni kaj odgovoril, ampak je naglo odšel.

Zunaj je začel teči. Ni mogel drugače. Kakor da ga nekaj goni in poči gor h kapelici.

Steza je bila tudi precej zasuta. Zdajci se je Tinetu tik za peto utrgalo nekaj zemlje, tu in tam je zabobnelo kamenje v globočino. Hrib se še zmerom ni umiril in ustavil.

Ko je Tine zgoraj pri kapelici obstal, si je prvič oddahnil. Čelo mu je bilo potno, tako je hitel sem gor. Zdajle bo vendar zvedel, ali je res Rozika — in z njo tudi on — kriva, da se je ta nesreča zgodila. Kako lahko bi bilo vse Ožboltove zadržalo!

Moj Bog! Še pomisliti ne sme, da bi Anica bila lahko že mrtva...

Sem gor je Tine na moč hitel, zdaj se mu pa nekako nič ni mudilo. V kapelico mora na en očenaš, to je Bogu dolžen!

Duri so zaškripale, ko jih je odpiral. Moj Bog, to je, kakor da nekdo ječi! V kapelici pa je vse tiho in mirno, skozi zamreženo okence sveti mesec na Marijo, ki vzdiguje svoje roke v molitvi.

»O Bog, vse življenje ne pozabim, kako milostno si jo rešil.« Tako je molil iz vsega srca in morda mu še nikoli nobena molitev ni prišla tako iz duše kakor ta.

zanima, kaj pišejo v Celju in še posebej, kaj se pripravajo v JRZ. Naši ljudje niso vroči politiki, katere bi zanimal vsak letak, ki velikokrat do nas ne pride. Pač pa nas nekaj drugega zanima. »Murska Krajina« zastopa nedotakljivo strpnost v verskem oziru. Vsem enako, vsakemu svoje. Ko bi bilo to res, bi bil to edinstven časopis na svetu, ki bi vse stvari enako zagovarjal. Poglejmo, kako strpnost kaže v zgoraj omenjenem članku. Nas katoličane gleda postrani, zakaj nabiramo darove za zvonove v Bengaliji in reševanje zamorčkov. Mi katoličani imamo naročilo od Kristusa, da rešujemo dušo vsakogar, pa naj bo to reven Haložan ali zamorček v Afriki. Mi Slovenci ne postavljamo v Bengaliji in v Afriki z našimi skromnimi darovi raznih kapitalističnih tovarn in trgovin z avtomobili, ampak jim postavljamo cerkve in rešujemo duše. Da je revščina pri nas, ni krivo poganstvo, ampak gospoda, ki vodi z denarjem današnje človeško družbo. Mi revni Prekmurci pa bomo še nadalje reševali pogane iz vere teme in prinašali luč resnice tudi zamorcam. In to zato, ker smo katoličani. Doma imamo revščino in bodo, tudi to bomo reševali, pa s pravico in resnico. Naj nas »Murska Krajina« nikar ne uči krščanskih dolžnosti, saj tudi mi ne očitamo in se ne vmešavamo v evangeličanske ustanove. Edino to je verska strpnost. Take izpade na naše versko delovanje si odločno prepovedujemo in to tudi, če blagovoli »Murska Krajina« samo poročati, kar poroča protiverski list kje drugje.

Sobota. Za drugega šolskega nadzornika je imenovan g. Neržima Aleksander, dosedanji šolski upravitelj v Gančanih. Dobrodošel!

Sobota. Miklavž prihaja! Kakor vsako leto, priredi tudi letos Prosvetno društvo Miklavžev večer za vse otroke. Na sporedu je mladinska spevoigra »Miklavž prihaja«. Predstave bodo štirikrat, in sicer: v nedeljo 5. decembra ob pol treh za vse okoličane iz Rakičana, Bakovec, Kroga, Satahovec, Črnc, Lukačevce, Černelavec in Borejce ter iz sosednih far. V nedeljo ob osmih zvečer za Sobočane. Igra se ponovi še v ponedeljek 6. decembra ob osmih zvečer. Vse predstave bodo v Prosvetni dvorani poleg katoliške cerkve. Darovi se sprejemajo v nedeljo predpoldan in pred vsako predstavo v prosvetni dvorani. Starši, pripeljate svoje otroke! Vstopnina je 8, 6, 4

Tedajci ga je streslo. Nekdo sope tu, čisto razločno čuje, nekdo stoka in ječi... Kaj je? V kotu za durmi je nekde čepel...

Tine je stopil k senci in spoznal:

»Rozika!« je kriknil hripavo, ne da bi podvomil, ali je res.

Ni vstala. Le ozrla se je in zastrmela vanj.

Bleda je bila kakor smrt... edino oči, te so bile neznansko žive in goreče.

»Torej si res ti!« je stisnil Tine iz sebe. »Saj sem vedel.«

Tedaj je Rozika planila pokonci.

»Tine,« je zahreščala, »nesreča! Ivan...« Tresla se je tako, da je jedva stala pokonci, in se je prijelja za klop.

Tine se je zdrznil.

»Ivan?« je mrmral zase.

Zdaj mu je bilo vse jasno, kaj in kako se je zgodilo. Niti spraševati mu ni bilo več treba.

Počasi se je obrnil. Šel je iz kapelice; pogledati je hotel, morda bi še mogel pomagati.

Rozika mu je sledila kakor senca. Kar sama od sebe je začela govoriti, kakor da se hoče z besedo rešiti groze, ki ji tlači dušo. Glas ji je bil nenavadno jasen in tak, kakor da ni njen.

Oni, ki mnogo jedo in veliko sede ter zaradi tega največje trpe na trdi stolici, naj pijejo dnevno po eno čašo naravne

FRANZ-JOSEFOVE VODE

grenčice, ki jo je treba prej nekoliko segreti.

Davno preskušena

FRANZ-JOSEFOVA VODA

grenčica se odlikuje po svojem zanesljivem učinkovanju, prijetni uporabi in se dobiva povsod.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

in 3 din, v nedeljo popoldne ob pol treh pa 6, 4 in 3 din. Prosvetno društvo v Soboti.

Mačkovec. Pri nas je zadnji čas veliko jeze pa tudi zabave in heca. Nekaterim se čudno zdi, da bi bil sedež občine prenešen iz naše vasi — to je najmanjše vasi v občini in to čisto na kraju občine. Pa gre le za kšeft. Sedež občine naj bo na sredini občine, pa o tem odloča oblast. Prejšnji teden je bila na naši občini revizija. G. okrajni

glavar je pregledal blagajno in poslovanje sploh. Kak red je našel v poslovanju, to dobro vesta le župan in tajnik. Le toliko povemo, da je skozi občinski urad imela privatna stranka prost vhod in izhod, g. glavar je ta vrata zaprl in ključke izročil šolskemu upravitelju. Isti večer pa je nekdo z zidno opeko razbil dve veliki okni v razredu g. šolskega upravitelja. Zadevo so preiskali orožniki in ti bodo menda našli tudi krivca. — Na seje našega občinskega odbora hodi tudi neodbornik in baje ima dosti povedati. — Na veliko jezo nekaterih vsemogočnejev je naš občinski odbor odklonil priključitev Otovec k naši občini. Pa je prav storil! Neki soboški odvetnik je na stroške nekega baje odpotoval v Belgrad k državnemu svetu, da bo drugače razmetal naše občine in tako delal proti našim najvišjim oblastem. Kdo to dela, je vsakemu znano.

Sv. Sebeščan. Naše Prosvetno društvo je razposlalo loterijske srečke po 4 din za zgraditev prvega Prosvetnega doma v Prekmurju. Prijatelji, sežite po njih, razprodajte jih in nam pomagajte!

Šentpeterski gosp. župnik umrl.

Iz življenja in delovanja rajnega

Vso škofijo je iznenadila vest, da je preminul 25. novembra g. Anton Tkavec, župnik in duhovni svetnik v št. Petru pri Mariboru. Blagopokojni se je rodil 6. januarja 1881 v Laporju. Kot zelo nadarjen in marljiv je končal z najboljšim uspehom gimnazijo in bogoslovje. Mašniško posvečenje je prejel leta 1905. Kaplan je bil v št. Janžu na Dravskem polju in v Ljutomeru, odkoder je prišel za stolnega kaplana in vikarja v Maribor. V stolni župniji je deloval do leta 1929, ko mu je bila podeljena lepa šentpeterska župnija. Umrl je omenjenega dne na posledicah prepozno operiranega vnetega slepiča.

Mnogo prerano umrli gospod Tkavec je bil goreč ter vsestransko delaven duhov-

nik. Slovel je kot katehet, pridigar in spovednik. V št. Petru je bil z vso vnemo na delu v cerkvi, pri vzgoji mladine, pri gospodarstvu in kot vsestranski voditelj obširne župnije. Popravil je farno cerkev in župnišče. Obnovil je cerkvene vinograde in moderniziral z velikimi lastnimi stroški župnijsko posestvo. Ravno ob času, ko je končal obnovitvena dela in bi naj bil vžival sadove v vinogradu in v posest naloženega kapitala, ga je poklical Gospod po plačilo za vse, kar je storil dobrega v dušnem pastirstvu, v zasebnem in javnem življenju.

Gospod Tone je bil vesele narave, prostreljiv, izredno gostoljuben in ni imel sovražnika, kjerkoli je deloval. Šentpeterska župnija bo zelo težko prebolela njegovo smrt. Blagopokojni je bil pravi oče, ki je

»Tu sem čakala pred kapelo — strašno dolgo je bilo, da je poknilo — nekaj je moralo biti narobe, ker je Ivan na glas zaklel, potem se je posvetilo — potem je poknilo — tako strašno, kakor da se vsa gora podira — in grozno kriknilo — oh, Tine, mislila sem, da bom ob pamet, potem je bilo vse tiho — pa le za trenutek — potem se je gora zmezila — z vseh strani je zahrščalo kamenje — hotela sem po stezi dol zbežati, pa bi me bilo pečevje ubilo... Ušla sem v kapelo — Tine,« se je iznenada neznansko zadrla, »boš videl, Ivan je mrtev, jaz sem ga spravila v smrt, vedela sem, da je pijan — ubraniti bi mu bila morala...«

Zagrabila je Tineta in ga tresla, kakor da je zmešana, in gledala, da ga je prevzela groza.

»Rozika!« je rekel najbolj mirno, kakor je mogel, »ostani tu! Pojdem in pogledam...«

»Ne, ne!« ga je presekala. »Sama ne ostanem; od strahu bi umrla. S teboj grem...«

Tine je skomignil z rameni. Naj pa gre v božjem imenu!

Zlezla sta čez skalo na ravninico, kjer je v starih časih baje bil grad.

Na videz se svet tu okoli ni posebno spremenil; morda je bilo nekaj kamenja več, kakor ga je bilo prej. Edino tu na sredi, ene skale ni več in v tleh je štirioglasta črna luknja.

(Konec sledi)

sila na višku, postavili na mesto originala. Zgodovinsko slavni kip so skrili in le trije menihi vedo, kje je. Kakor povedo poročila, je katalonska vlada spremenila slavni samostan v sanatorij, kasneje pa v bivališče za okrevajoče.

Štiri milijarde vžigalic dnevno

Statistični urad Društva narodov poroča, da porabijo ljudje samo v Evropi povprečno štiri milijarde vžigalic na dan. Ta količina vžigalic zahteva 800.000 kubičnih metrov lesa in 420 kg fosforja. Če vzamemo, da porabimo samo za prižig ene vžigalice sekundo časa, lahko izračunamo, da porabi Evropa za to delo na dan 126 let 10 mesecev 5 dni in dve uri.